

Eich Senedd:

Llyfr Gweithgareddau

Senedd Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl.

Mae'r Senedd, fel y'i gelwir, yn deddfu ar gyfer Cymru, yn cytuno ar drethi yng Nghymru, ac yn dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

© Hawlfraint Comisiwn Senedd Cymru 2026

Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difriol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn Senedd Cymru Cymru sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Eich Senedd, yn gweithio i chi

Mae gan Gymru ei senedd ei hun – sef Senedd Cymru.

Mae Senedd Cymru yn pasio deddfau am bob math o bethau sy'n effeithio ar eich bywyd bob dydd yng Nghymru.

Pethau fel ysbytai a meddygon teulu, ysgolion ac addysg, ffyrdd a rheilffyrdd, ffermio, diwylliant, yr amgylchedd a'r iaith Gymraeg.

Mae gan Senedd 96 o Aelodau a etholwyd o bob cwr o Gymru. Maen nhw'n eich cynrychioli chi a'ch cymuned.

Gadewch i ni edrych yn fanylach ar sut mae'r Senedd yn gweithio.

Eich cynrychioli chi a'ch cymuned

Mae'r Aelodau o'r Senedd yn dod o bob rhan o Gymru i'ch cynrychioli chi a'ch cymuned yn y Senedd.

Pan nad ydyn nhw'n gweithio ym Mae Caerdydd, mae gan y rhan fwyaf o'r Aelodau swyddfa leol. Gallwch siarad â nhw am faterion sy'n ymwneud â'ch cymuned chi a gallan nhw godi eich pryderon yn y Senedd.

Mae gan bawb yng Nghymru chwe Aelod o'r Senedd i'w cynrychioli. Gallwch gysylltu ag unrhyw un ohonyn nhw – wyneb yn wyneb, ar-lein, neu dros y ffôn – dim ots dros bwy y gwnaethoch chi bleidleisio. Mae pob un ohonyn nhw yn eich cynrychioli chi'n gyfartal.

Gallwch ddysgu mwy am bwy sy'n eich cynrychioli, a sut i gysylltu â nhw drwy fynd i senedd.cymru/aelodau

► A wyddost ti?

Newidiodd 'Cynulliad Cenedlaethol Cymru' ei enw i 'Senedd Cymru' yn 2020.

Yn Saesneg, ei henw yw Welsh Parliament.

► A wyddost ti?

Cafodd pobl ifanc 16 a 17 mlwydd oed bleidleisio, am y tro cyntaf, yn etholiadau'r Senedd ym mis Mai 2021.

Beth rydyn ni'n galw'r cynrychiolwyr etholedig sy'n gweithio ar ran pobl Cymru?

- ☐ Aelodau o'r Senedd
- ☐ Aelodau Seneddol
- ☐ Aelodau'r Cynulliad
- ☐ Gweinidogion Cymru

Faint yw'r cyfanswm sy'n ein cynrychioli?

- ☐ 44
- ☐ 60
- ☐ 80
- ☐ 96
- ☐ 101

Enwch un o'r Aelodau sy'n eich cynrychioli chi?

Beth yw enw'r Prif Weinidog?

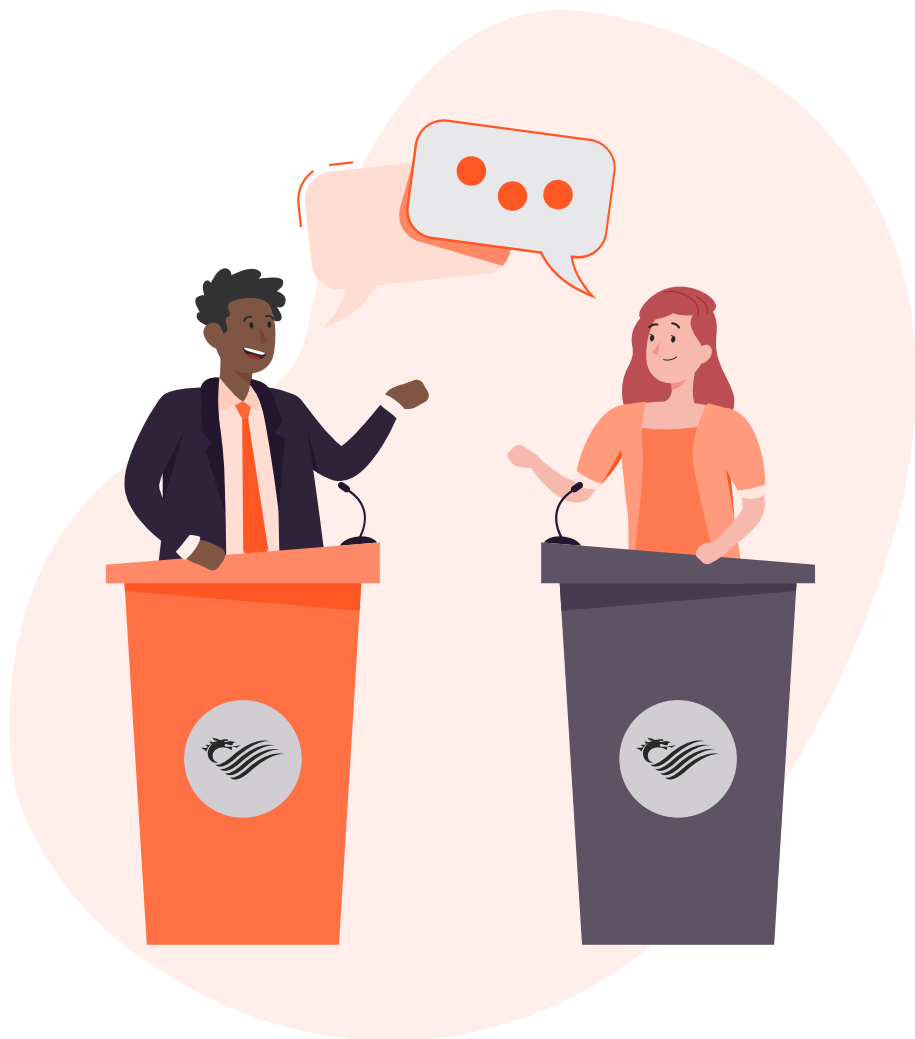
Beth yw rôl y Llywydd?

Pa newidiadau hoffech chi eu gweld lle rydych chi'n byw?

Gan ddefnyddio'r blwch isod, beth am ysgrifennu llythyr at un o'ch Aelodau o'r Senedd yn dweud beth hoffech chi ei weld yn newid yn eich ardal leol?

Gwaith y Senedd

Mae Aelodau o'r Senedd yn ystyried, yn dadlau, ac yn pleidleisio ar gyfreithiau sy'n cael eu cynnig gan Lywodraeth Cymru ac ar yr arian sy'n cael ei wario ganddi.

Maen nhw hefyd yn gwneud awgrymiadau ar y camau y gellid eu cymryd i wneud Cymru yn lle gwell i fyw a gweithio ynddi.

Galli di gysylltu â dy Aelod o'r Senedd ynghylch pethau sy'n dy boeni.

Gallai'r rhain fod yn bethau sy'n effeithio ar y wlad gyfan, neu'n bethau yn dy ardal leol, fel parc sglefrfryddio yn cau neu ormod o dai yn cael eu codi ar fannau gwyrdd a hynny'n effeithio ar dy amgylchedd lleol ac ar fywyd gwylt.

► A wyddost ti?

Ystyr datganoli yw bod y pŵer i lunio deddfau a pholisïau ar gyfer Cymru wedi cael ei drosglwyddo o Lywodraeth y DU a Senedd y DU i Lywodraeth Cymru a Senedd Cymru.

Datganoli

Ers 1999, mae datganoli wedi trosglwyddo pwerau o San Steffan i Senedd Cymru a Llywodraeth Cymru.

A allwch chi baru'r pwnc â'r maes y gall y Senedd wneud penderfyniadau yn ei gylch?

- Cadwraeth Forol
- Llifogydd
- Diogelwch ar y Rhynggrwyd
- Anghenion dysgu ychwanegol
- Cymorth iechyd meddwl
- Maethu
- Teithio llesol
- Band eang cyflym

Yr Amgylchedd

Iechyd

Ysgolion

Yr economi a thrafnidiaeth

• A wyddost ti?

Mae pob deiseb gyda mwy na 250 llofnod yn cael ei thrafod gan y Pwyllgor Deisebau. Mae deisebau gyda mwy na 10,000 o lofnodion yn cael eu hystyried ar gyfer dadl yn y Senedd.

Deisebau

Fel etholwr ardal yng Nghymru, gallwch ysgrifennu at y Senedd a chychwyn deiseb ar faterion y mae gan y Senedd hawl i basio cyfreithiau arnyn nhw yng Nghymru. Mae yna bwyllgor o'r enw'r 'Pwyllgor Deisebau' sy'n ystyried y deisebau a gyflwynir.

Sut mae ysgrifennu deiseb?

Mae deisebau da yn dweud yn glir beth maen nhw am i'r Senedd neu Lywodraeth Cymru ei wneud.

Dyma rai enghreifftiau da:

- Gwahardd Defnyddio Anifeiliaid Gwyllt mewn Syrcasau
- Gostwng yr oedran pleidleisio ar gyfer etholiadau'r Senedd yng Nghymru i 16 oed.

Mae'r enghreifftiau hyn yn dweud yn glir beth rydych chi eisiau i ni ei wneud.

Enghreifftiau gwael:

- Helpu pobl ifanc
- Trenau

Nid yw'r enghreifftiau hyn yn dweud yn glir beth rydych chi eisiau i ni ei wneud.

Ysgrifenna dy ddeiseb dy hun

Gan ddefnyddio'r blwch isod, a dim mwy na 100 o nodau cyfrifiadurol, beth am ymarfer ysgrifennu deiseb i'w hanfon i'r Senedd.

Fe gei di ragor o wybodaeth am ddeisebau yng Nghymru ar ein gwefan: **deisebau.senedd.cymru**.

[illegible]

Ffôn: 0300 200 6565

E-bost: Cysylltu@senedd.cymru

Instagram: [SeneddCymru](https://www.instagram.com/SeneddCymru)

Facebook: [SeneddCymru](https://www.facebook.com/SeneddCymru)

X: [@SeneddCymru](https://twitter.com/SeneddCymru)